

BSB00450, SEEDGUARD: Seed Guardians for Biodiversity, Agrobiodiversity, Ecosystem Services and Climate Adaptation

Activity 1.3. Trainings “Guardians of the Seeds”

Modulul 3. O analiză a bunelor practici ale CSC-urilor și CSB-urilor în lume și Europa

Interreg

Co-funded by
the European Union

NEXT Black Sea Basin

Structura

Preambul

Bune practici din afara Europei

Îmbunătățirea accesului la semințe de legume pentru fermele familiale reziliente din Costa Rica

Băncile de semințe și politica națională în Brazilia

Unde este Europa?

O scurtă istorie a băncilor comunitare de semințe din Europa

Norvegia

Olanda

Turcia

Bulgaria

Organizații de economisire a semințelor în Europa

Preambul

„Dintre cele 15.000 de specii de plante comestibile din lume, doar aproximativ 150 sunt cultivate comercial” (Facciola, 1989) – majoritatea sunt plante perene!

Există multe de învățat din bunele practici pentru înființarea și funcționarea CSC-urilor și CSB-urilor în întreaga lume. Câteva țări au conceput și implementează măsuri pentru a ajuta fermierii să acceseze resurse genetice vegetale (RPG), în special semințe de legume (un bun exemplu: Scandinavia).

Diferite țări au reglementări diferite în această privință. Studiul bunelor practici va ajuta la elaborarea de abordări și mecanisme care să fie discutate cu factorii de decizie și politici din țările partenere ale proiectului. Practicile experimentate în diverse locuri ale lumii pot inspira eforturi de colaborare, bazate pe specificul rural, cunoștințele și nevoile comunităților locale care înființează și operează CSC-uri.

Bunele practici, exemplificate de cercetare, acoperă și câteva aspecte juridice, rolul instituțiilor guvernamentale, colaborarea cu mediul academic, cooperarea și crearea de rețele, precum și recunoașterea pe scară largă a subiectelor legate de agrobiodiversitatea plantelor. CSC-urile și CSB-urile funcționează ca depozite de semințe și ca un instrument pentru conservarea și protejarea drepturilor fermierilor sau ale populațiilor indigene în ceea ce privește accesul la și utilizarea semințelor tradiționale de soiuri de legume de origine tradițională. Acestea sunt implicate în ameliorarea participativă a plantelor și

selecția soiurilor pentru a sprijini disponibilitatea semințelor pentru o agrobiodiversitate rezilientă. Cel mai bun scenariu către sustenabilitate este unirea eforturilor crescătorilor de legume, producătorilor de semințe, fermierilor, cercetătorilor, consumatorilor locali și altor actori.

De asemenea, este recomandabil să contactați agențiile agricole, de sănătate și guvernamentale, deoarece acestea sunt cele care elaborează regulile și politicile.

Iată cum începem:

Scopul principal al înființării CSC-urilor și CSB-urilor este de a oferi semințe membrilor comunității. Acestea sunt în mare parte voluntare, auto-organizate și auto-gestionate și sunt considerate parte a sistemelor informale de semințe, care se ocupă de selecția, conservarea, schimbul și partajarea semințelor.

După cum demonstrează bunele practici de mai jos, CSC-urile și CSB-urile pot fi o modalitate eficientă de a îmbunătăți accesul și împărtășirea beneficiilor la diversitatea importantă a plantelor, în special a legumelor.

CSC-urile și CSB-urile sunt surse de material semincer pentru comunitățile agricole, pentru schimbul de semințe într-un mod descentralizat, dar nu numai. Toate tipurile de

evenimente legate de schimbările climatice, produsele agricole și alimentele sunt potrivite pentru promovarea legumelor și semințelor tradiționale către cultivatorii amatori și utilizatorii urbani.

În multe țări, unde CSC-urile și CSB-urile fac parte din sistemul de ameliorare a semințelor, acestea inițiază un dialog politic pentru reglementarea națională. În Brazilia (Paraíba), de exemplu, distribuția semințelor produse de CSB-uri a fost legalizată fără certificarea formală de către agenții specializate, care era necesară anterior. În India, oamenii de știință au sugerat că CSB-urile sunt parte integrantă a politicilor naționale privind semințe.

Țările partenerilor proiectului, de exemplu Bulgaria, România, Turcia și Georgia, nu sunt suficient de active în stabilirea unor principii care să sprijine oficial sistemele comunitare de semințe și să le facă eficiente pentru fermierii de familie și alte entități relevante. Cu excepția proiectelor inițiate sporadic („Semințe de patrimoniu” și „Drepturile fermierilor” în Bulgaria (2014-2017), „Biodiversitate pentru alimentație și nutriție”, proiectul BNF din Turcia, <http://www.b4fn.org/>), nu au fost găsite dovezi ale vreunei încercări la nivel național de a încuraja conservarea semințelor din soiurile locale în formatul CSC sau CSB al comunităților agricole din țările partenere ale proiectului.

Acest lucru aduce în prim-plan întrebări precum: Care sunt principalii factori de succes și provocări ale sistemelor de siguranță, atât formale, cât și informale, pentru fermierii de familie? Ce lecții pot fi desprinse din practicile existente? Ce soluții eficiente pot fi dezvoltate pentru a face procedurile mai puțin birocratice, cu mai puține formalități legale? Cum se poate îmbunătăți cu adevărat accesul și împărțirea beneficiilor pentru fermierii de familie?

Bune practici din afara Europei Îmbunătățirea accesului la semințe de legume pentru fermele familiale reziliente din Costa Rica

(Număr special al revistei Farming Matters, Acces și partajarea beneficiilor, BI și Centrul pentru învățarea agriculturii durabile, aprilie 2016, www.farmingmatters.org)

În 2014, opt mici cultivatori de cafea din Costa Rica au decis să experimenteze diversificarea cu culturi horticole pentru alimentație, în colaborare cu două bănci de semințe de legume care permit fermierilor să utilizeze soiurile în mod liber în cadrul sistemului multilateral al Tratatului Internațional FAO privind Resursele Genetice Fitogenetice pentru Alimentație și Agricultură (ITPGRFA). Aceștia au efectuat experimente de succes cu soiuri de roșii și ardei gras. Rezultatele au fost foarte optimiste, iar fermierii au fost încurajați să obțină acces la resursele genetice ale culturilor horticole, ca bază pentru sisteme agricole diversificate, mai rezistente în circumstanțele dinamicii crescânde a climei și volatilității prețurilor, asigurând astfel aprovizionarea cu alimente a oamenilor.

O abordare similară a fost adoptată de membrii Asociației Bulgare a Ardeilor în perioada 2015-2016. Bulgaria este în mod tradițional bine cunoscută pentru producția de ardei de înaltă calitate din soiuri proprii, atât dulci, cât și picante, însă fermierii specializați au căutat cu nerăbdare diversificarea cu alte legume și soiuri locale pentru a oferi diversitate prin canalele lor de aprovizionare și a atrage mai mulți clienți. De asemenea, aceștia doreau să obțină siguranță în cazul unui an prost în producția unei singure monoculturi, cum ar fi ardeiul.

Experimentul din Costa Rica cu roșii și ardei dulce a fost condus de Centrul de Cercetare Agricolă Tropicală și Învățământ Superior (CATIE). Aceste culturi au fost alese pentru experiment din următoarele motive:

Fermierii din regiune și-au exprimat un interes puternic pentru culturile horticole nu doar ca alternative complementare culturilor comerciale pentru cafea, ci și pentru consumul intern.

Banca de gene a CATIE menține colecții extrem de diverse ale acestor două culturi, care oferă varietatea necesară pentru selecția unor soiuri interesante, accesibile în cadrul sistemului multilateral (MLS) stabilit de FAO (ITPGRA). Principiul economic fundamental a fost că sistemele agricole diversificate sunt adesea mai rezistente din punct de vedere

ecologic și economic decât cele cu mai puține varietăți de culturi. Agricultură diversificată face veniturile producătorilor mai stabile și oferă o varietate de diete oamenilor.

În multe țări din Europa, fermierii nu au acces la material semincer de calitate pentru a se diversifica cu culturi, ci doresc să cultive. Proiectul din Costa Rica a îmbunătățit accesul fermierilor la PGR și a îmbogățit practicile într-un mod rezilient și sustenabil. Experimentul a fost organizat în felul următor: opt fermieri, patru organici și patru convenționali, care și-au exprimat interesul de a se diversifica cu horticultura, au fost invitați să participe. Aceștia au experimentat cu trei tipuri de soiuri de roșii și ardei grași: un soi comercial popular, un soi tradițional din banca de semințe a CATIE și un soi nou, dezvoltat de amelioratori de la Centrul Mondial al Legumelor (AVRDC), despre care se presupune că răspunde la condiții biotice și abiotice specifice din America Centrală.

Semințele din banca de semințe a CATIE au fost comandate folosind Acordul Standard de Transfer de Materiale (SMTA, elaborat de Tratatul Internațional privind Resursele Genetice Fitogenetice pentru Alimentație și Agricultură. Semințele soiurilor AVRDC (originare din Taiwan) au fost obținute de CATIE după semnarea unui SMTA pentru a le testa în America Centrală. Cele mai comune soiuri de roșii și ardei gras din punct de vedere comercial au fost comandate de la o seră locală.

După ce răsadurile au fost transplantate în fiecare fermă, au fost instalate benzi de plastic ca acoperișuri de protecție deasupra fiecărui soi. Răsadurile convenționale și organice au fost înmânate producătorilor, împreună cu un ghid de gestionare care a fost utilizat pentru a se asigura că aceleași abordări de gestionare au fost utilizate în toate fermele.

Fiecare fermă a fost vizitată o dată pe săptămână, de la începutul transplantării, în aprilie 2015, până la sfârșitul experimentelor pe teren, în noiembrie 2015. În timpul vizitelor, au fost înregistrate următoarele date: (a) date morfologice și de evaluare a fiecărui soi, (b) caracterizarea amplasamentului fiecărei ferme, (c) evaluarea managementului fiecărui producător, (d) date climatice, (e) date privind randamentul, (f) evaluări participative cu producătorii și (g) interviuri individuale cu producătorii despre preferințele lor.

Preferințele fermierilor rezultate în urma evaluării soiurilor experimentale

Mulți factori au influențat preferințele fiecărui fermier în ceea ce privește soiurile, inclusiv tipul de management utilizat în fermă și factorii pieței locale, precum și factorii biotici locali. Drept urmare, soiurile tradiționale (de patrimoniu) au fost clasate de majoritatea fermierilor pe primul loc, urmate de noul soi și de soiul comercial. Unul dintre fermieri a declarat un mare interes pentru noul soi: „Aceste noi soiuri ne oferă și ceva nou de vândut. Localnicii își doresc noi tipuri de legume, noi opțiuni, dar nu am știut niciodată unde să găsec semințele. Așa că am început să păstrez semințele de la noile soiuri și acum pot

să-mi semăn propriile răsaduri și să produc din nou aceste legume minunate.” – a declarat unul dintre fermieri.

Băncile de semințe și politica națională în Brazilia

(Revista Farming Matters | Acces și partajarea beneficiilor)

Accesul la semințe tradiționale, de patrimoniu și soiuri locale este din ce în ce mai important pentru fermieri, agroindustrie și factorii de decizie din Brazilia. La fel ca în Bulgaria (nu suntem la curent cu situația din celelalte țări partenere ale proiectului), autoritățile decid ce soiuri urmează să fie incluse într-o listă națională pentru producție și care sunt excluse. Organizațiile de fermieri și mișcările sociale din Brazilia (în Paraíba) au inițiat o selecție și o distribuție descentralizată a semințelor, condusă de fermieri, în cadrul noilor politici publice privind semințe. Acestea au stabilit o nouă modalitate de acces la semințe și de partajare a beneficiilor. Această bună practică este remarcabilă, deoarece poate deschide perspective similare în actualele țări partenere ale proiectului.

Agricultura locală care menține reziliența agrobiodiversității este crucială pentru traiul producătorilor. Identificarea practicilor locale, a soiurilor de legume și a varietăților locale a început în regiunea Paraíba în 1996 deja, cu soiuri locale de fasole. În acest timp, au fost identificate 67 de soiuri de fasole cu calități diferite. O atenție specială a fost acordată

celor care sunt rezistente la secetă și dăunători, au un gust bun și sunt bine acceptate de piață.

A fost concepută și implementată o schemă menită să sporească diversitatea și securitatea alimentară și să inspire fermierii să utilizeze PGR. Fermierii au început să stocazeze semințe și să le schimbe cu ceilalți, stabilind astfel o liberă circulație a materialului genetic și a cunoștințelor asociate despre varietatea fiecărei sămânțe. Chiar și unele organizații bisericesti locale au înființat bănci de semințe în zonele aride din Paraíba, care au fost foarte utile în perioadele de secetă, când recoltele erau proaste și semințele fermierilor erau epuizate. Băncile de Semințe (CSB) au împrumutat semințe fermierilor, pe care aceștia le-au returnat, cu o mică creștere procentuală, după următoarea recoltă.

CSB-urile locale au consolidat securitatea sistemului agricol pe baza unui acces și a unei disponibilități îmbunătățite a semințelor diverse și de înaltă calitate.

De asemenea, a fost înființată o Rețea de Furnizori de Semințe, pentru a sprijini schimbul de cunoștințe privind practicile de semințe și conservarea agrobiodiversității. Această rețea a conectat 230 de bănci de semințe din 61 de municipalități, acoperind 6.500 de ferme familiale din Paraíba.

Rețeaua de Semințe a devenit, de asemenea, spațiul pentru inițierea schimbărilor de politici în contextul secetei și al altor evenimente care amenință aprovizionarea cu alimente. Guvernul statului a donat stocuri de semințe (convenționale, totuși) ca un imbold pentru comunități de a construi noi bănci de semințe.

La rândul lor, CSB-urile au convins guvernul să cumpere semințe locale de la fermieri și să le transfere către CSB-uri, care apoi le-au distribuit fermierilor aflați în nevoie. Când soiurile locale au fost recunoscute oficial de guvernul național în 2003, în mare parte ca urmare a presiunilor exercitate de Agenția Națională pentru Agroecologie, s-a deschis calea către inovații mai progresive în programul guvernamental de semințe. Una dintre strategiile guvernului Lula da Silva pentru a elimina foametea a fost Programul de Achiziție a Alimentelor. În 2003, ca parte a acestui program, guvernul a ajutat fermierii să producă și să distribuie soiuri locale care nu erau contaminate cu transgenice și pesticide. Semințele au început să fie achiziționate direct de la fermieri și distribuite acestora.

Cazul Paraiba a demonstrat că băncile naționale de semințe (CSB) locale pot și ar trebui să conducă procesul de menținere a bogatei moșteniri bioculturale întruchipate în soiurile locale. Rolul statului a devenit acela de a sprijini și reglementa procesul de agrobiodiversitate și binele comun. Din păcate, majoritatea programelor guvernamentale de semințe continuă să acorde preferințe semințelor comerciale convenționale. De obicei, se consideră că semințele dovedite științific funcționează bine în condiții semi-aride și că băncile naționale de semințe nu pot ajunge la toți fermierii cu semințele dorite. De aceea,

CSB-urile ar trebui să stabilească o colaborare și o cooperare cu lumea științifică (cum este cazul în Europa cu NordGen și băncile naționale de gene din multe țări ale UE).

Centrele de Cercetare Agricolă (CSB) din Paraiba au început colaborarea cu cele mai influente centre de cercetare agricolă ale guvernului brazilian. Acest lucru le-a ajutat să fie acceptate de mediul academic și să obțină legitimitate la nivel politic și instituțional. Fermierii au jucat un rol activ în acest proces, făcând comparații între soiurile locale și cele convenționale.

În Paraiba, soiurile locale au depășit performanța soiurilor convenționale în toate regiunile pe parcursul celor trei ani de teste efectuate.

Soiurile convenționale au dat randament mai bun doar în soluri foarte fertile cu precipitații abundente, ceea ce a reprezentat condiții excepționale pentru fermierii de familie din regiunile semi-aride. Soiurile care au avut cele mai bune rezultate într-o anumită zonă proveneau de obicei de acolo. Soiurile locale produceau, de asemenea, mai multă biomasă, care este foarte apreciată ca hrană pentru animale. Testele au arătat că instalațiile de depozitare a semințelor construite de fermieri, adesea folosind doar materiale locale și fără pesticide, erau suficient de bune pentru conservarea semințelor. Deși testele au justificat cunoștințele deja existente despre semințele locale, rezultatele experimentelor au fost recunoscute științific prin intermediul lor. În plus, s-au învățat

multe, atât din punct de vedere al conținutului, cât și metodologic, din interacțiunea dintre fermieri și cercetători.

În concluzie:

Cazul Paraíba a ilustrat cele patru funcții principale ale băncilor comunitare de semințe: conservarea resurselor genetice, sporirea autonomiei tehnice a fermierilor de familie, îmbunătățirea accesului și a disponibilității diverselor culturi locale și asigurarea suveranității alimentare și a semințelor. Protestele fermierilor, care au avut loc în 1998/1999 împotriva semințelor convenționale și acțiunile guvernamentale ulterioare de ocolire a legilor oficiale privind semințele, au confirmat în continuare că lipsa unor politici favorabile și a unui mediu juridic de susținere este, cel mai probabil, cea mai mare provocare cu care se confruntă majoritatea băncilor comunitare de semințe.

Experiențele au arătat, de asemenea, că statul poate juca într-adevăr un rol important în sprijinirea organizațiilor societății civile (CSC) și a rețelelor acestora în construirea sistemelor de securitate a semințelor care permit fermierilor de familie din regiunile semi-aride să își construiască propriile strategii alimentare și nutriționale și să își sporească rezistența la schimbările climatice. Cazul brazilian a demonstrat importanța mobilizării sociale în consolidarea capacității de acțiune colectivă în comunitățile rurale. Acesta a deschis calea către un regim național de semințe reciproc avantajos pentru fermieri și securitatea alimentară a societății în ansamblu.

Experiențele din Paraíba ale CSB-urilor din Brazilia au demonstrat mecanisme conduse de fermieri care sporesc accesul, diversitatea și securitatea semințelor pentru securitatea alimentară.

Fermierii își depozitează semințele și le fac schimb cu alți cultivatori, răspândind liber PGR-ul, împreună cu cunoștințele asociate.

„Semințele pasiunii sunt cele bune, care se adaptează realității noastre” – a spus unul dintre fermieri, membru al CSB, „iar oamenii sunt pasionați doar de ceea ce este semnificativ.”

Unde este Europa?

Țările UE, care și-au pierdut agrobiodiversitatea, depun acum eforturi mari și încearcă să consolideze toți actorii naționali – instituții centrale, știință și cercetare și fermieri pentru a recâștiga cât mai mult posibil resursele regenerabile de plante din legume. Acest proces se observă clar în țările nordice europene, de exemplu, Scandinavia, Marea Britanie, Olanda etc.

Conform concluziilor proiectului UE Orizont 2020 DIVERSIFOOD, CSB-urile apar rapid în Europa. Se presupune că există aproape 200 de inițiative până în prezent.

De ce se întâmplă acest lucru? Care este motivația? Cine sunt inițiatorii? Cum se dezvoltă aceste inițiative? Care sunt succesele și eșecurile lor, punctele lor forte și punctele lor slabe? Ce este necesar pentru a sprijini mișcarea pentru viitor? Întrebările au fost abordate într-un sondaj cuprinzător, realizat de DIVERSIFOOD.

O scurtă istorie a băncilor comunitare de semințe din Europa

Mișcarea băncilor comunitare de semințe din Europa datează din anii 1980 și a fost deosebit de puternică în Sud. BCS-urile au luat diferite forme și funcții, adesea cu asistență din partea organizațiilor non-guvernamentale naționale, regionale sau internaționale.

Inițial, obiectivele principale erau conservarea și menținerea diversității Rețelei Organice de Semințe (RCP) și asigurarea accesului fermierilor care nu puteau obține semințele sau materialul de înmulțire necesare prin intermediul sectorului formal de semințe. Rețelele de Semințe Organice (RCS) din Sud au fost adesea stabilite pe principiul participativ al fermierilor pentru gestionarea și ameliorarea soiurilor și populațiilor de plante, ca inițiative la nivel local ale organizațiilor de fermieri sau grădinari.

În Regatul Unit, o Bibliotecă de Semințe Organice de Grădină a fost înființată în 1975 și a fost probabil prima inițiativă de conservare a semințelor din Europa. Alte rețele de

conservare a semințelor au fost înființate în anii 1980 în Olanda, Austria, Elveția, Suedia și Germania, în principal în rândul grădinarilor. În anii 1990, noi inițiative au avut loc în Irlanda, Germania, Republica Cehă, Grecia și Spania. Adevărata creștere a RCS a avut loc după anul 2000 și mai ales după 2005 în Franța, Spania, Italia și Grecia.

Datorită amplitudinii acestei mișcări în Europa și a faptului că CSB-urile mențin și pun la dispoziție o mare diversitate de soiuri și populații de culturi care altfel s-ar putea pierde, această mișcare a devenit un factor important care contribuie la conservarea și utilizarea durabilă a plantelor regenerabile din Europa. De asemenea, a contribuit la implementarea Tratatului privind plantele de către guvernele naționale.

A fost deosebit de impresionant pentru noi (asociația Bulgară pentru Popor și Natură și Centrul pentru Interpretarea Patrimoniului) să aflăm, în timpul vizitelor noastre în Norvegia și la întâlnirile organizate și ținute pentru noi la ministerele norvegiene ale Economiei, Mediului și Agriculturii, cu fermieri și organizații de fermieri (Rețeaua de Semințe de Patrimoniu, Grădinile Regale Norvegiene de la Palatul Reginei), ONG-uri (Inițiativa Spațiu Deschis pentru agricultura urbană din Oslo, Procesiunea Pâinii din Oslo etc.), precum și cu organizații de cercetare, inclusiv supranaționale (NordGen) - că Norvegia are o strategie pe termen lung, în care toate instituțiile/ministere relevante și alți actori menționați mai sus au roluri și responsabilități clar definite pentru a readuce practicile agricole la soiurile vechi de legume și fructe într-un deceniu! Astfel, piața norvegiană va deveni autosuficientă cu aproape 85% în scurt timp!

Cu excepția citricelor și a altor produse agricole, care nu au putut fi produse local din motive pur climatice! Vă rugăm să rețineți că vorbim despre o țară cu soluri insuficient bogate și o climă dură!

Fostele țări socialiste (și nu numai), de unde provin partenerii proiectului, sunt mai relaxate, mișcarea CSB-urilor nu este încă bine structurată, iar inițiativele pentru salvarea agrobiodiversității, în special în legume, sunt sporadice. Presupunerea noastră este că acest lucru se datorează faptului că soiurile tradiționale de legume și varietățile locale sunt încă cultivate în zone rurale îndepărtate ale acestor țări și pot fi găsite pe piețe. În Bulgaria, de exemplu, există un interes imens pentru legume și fructe, cultivate în ferme mici și grădini tradiționale. Acestea sunt foarte solicitate și preferate în magazine, la fel ca și produsele alimentare produse din acestea, în ciuda prețului lor mai mare. Există distribuitori specializați care furnizează în mod regulat o selecție de astfel de produse oamenilor, care pot plăti pentru o livrare la domiciliu, ceea ce este destul de scump.

Producatori legume Patalenitza, Pazardjik distict, Bulgaria. Source: CHI

Mai jos, vor fi prezentate câteva experiențe naționale.

Norvegia

Activitățile norvegiene în domeniul resurselor genetice vegetale se bazează pe reglementări și priorități naționale, precum și pe colaborări și acorduri internaționale.

Norvegia participă la inițiativele de colaborare ale UNFAO și a aprobat planul său global de acțiune pentru resursele genetice vegetale (al doilea plan global de acțiune pentru resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură, GPA2), din partea Comisiei FAO pentru resurse genetice pentru alimentație și agricultură (CGRFA) în 2011. Planul de acțiune oferă teme și recomandări pentru acțiuni menite să promoveze siguranța alimentară și securitatea alimentară la nivel global.

Aderând la Convenția privind Diversitatea Biologică (CBD) din 1992, Norvegia se angajează să protejeze diversitatea sa biologică și genetică și să asigure gestionarea durabilă a resurselor sale genetice naționale.

Norvegia a ratificat Tratatul Internațional privind Resursele Fitogenetice pentru Alimentație și Agricultură, ITPGRFA (Tratatul Plantelor). Tratatul Plantelor stabilește caracteristicile speciale ale plantelor de cultură din lume și asigură posibilitățile de schimb

continuu de diversitate genetică pentru alimentație și agricultură, pentru a sprijini menținerea și dezvoltarea productivității agricole în toate țările.

În plus, Norvegia a adoptat Protocolul de la Nagoya, care contribuie la reglementarea accesului și a partajării beneficiilor în utilizarea resurselor genetice. Planul național de acțiune pentru resursele genetice vegetale reflectă temele și recomandările planului global de acțiune, GPA2, și contribuie la implementarea prevederilor și liniilor directoare ale Tratatului privind plantele și ale Protocolului de la Nagoya. Centrul Norvegian pentru Resurse Genetice are responsabilitatea generală de coordonare a activității naționale în domeniul resurselor genetice vegetale. Domeniile prioritare sunt cartografierea și studierea diversității relevante pentru alimentație și agricultură, raportarea stării și evoluțiilor legate de diversitate și activitatea de informare despre resursele genetice. „Dacă vrei să păstrezi resursele genetice vegetale, mănâncă alimentele produse din ele...” – Asmund Asdal.

Piata producatorilor locali, Sursa CHI

Marca comercială a Centrului Norvegian pentru Resurse Genetice este PLANTEARVEN: un termen colectiv pentru diversitatea plantelor cultivate norvegiene care sunt în prezent amenințate, nu sunt foarte răspândite sau nu mai sunt incluse în uz comercial. Acest material vegetal este adaptat condițiilor norvegiene, are o importanță cultural-istorică și este considerat a fi unic din punct de vedere genetic. Pentru a stimula informarea, angajamentul și măsurile de conservare și utilizare a diversității norvegiene, a fost înființat premiul PLANTEARVEN. Premiul este o apreciere pentru eforturile speciale care promovează conservarea și utilizarea durabilă a variației și diversității genetice a plantelor în Norvegia.

PLANTEARVEN provine din ameliorarea plantelor din Norvegia sau din selecții de genotipuri potrivite pentru condițiile de creștere din Norvegia. Reprezintă un fond genetic unic în Norvegia, format din specii care se găsesc în flora sălbatică norvegiană. PLANTEARVEN a introdus plante care cresc în Norvegia de mult timp și sunt adaptate condițiilor de creștere norvegiene.

PLANTEARVEN se ocupă de conservarea, descrierile, disponibilitatea etc. a plantelor conservate și distribuie semințe și plante. Menține relații cu publicul norvegian, oferă servicii de consultanță, organizează cereri de semințe și excursii de cultivare a plantelor.

PLANTEARVEN aplică criteriile pentru utilizarea mărcii comerciale. Are un formular de înregistrare și oferă o listă a plantelor aprobate și locul în care sunt produse, informații despre plante; imagini, istoric, cultivare, disponibilitate etc.

Criterii pentru utilizarea PLANTEARVEN:

- Plante aparținând „Patrimoniului Vegetal” al Norvegiei
- Istoric documentat pentru materialul vegetal respectiv, cel puțin din 1940
- Plantele sunt în producție și disponibile (cel puțin în curând)

Documentarea semintelor, Sursa CHI

Prezentarea practicilor din Norvegia, . Sursa: Armund Asdal, NIBIO, NordGen, Svaltbard vault

NORVEGIA

Obiective importante pentru Norvegia privind resursele genetice vegetale :

- Facerea parte din sisteme globale durabile pentru conservare
- Acces facil la resursele genetice vegetale (PGR)
- Interacțiuni echitabile între țări: nord - sud, țări în curs de dezvoltare - țări dezvoltate
- Partajarea echitabilă a beneficiilor pentru a asigura accesul și în viitor

Norvegia a sprijinit puternic și a investit în:

- Dezvoltarea unei soluții nordice pentru materialul nordic (NordGen)
- Cooperare internațională, de exemplu, elaborarea și implementarea ITPGRFA Etape importante pentru politica norvegiană privind PGR
- NordGen / Banca Nordică de Gene înființată în 1979 (o bancă regională de gene, cinci țări implicate, NGB a fuzionat cu NordGen în 2008)
- Conservarea semințelor, documentației și bazelor de date

RPG în domeniul public Declarația este: „Toate RPG-urile din domeniul public, disponibile gratuit pentru toate utilizările” ... „ar trebui gestionate în conformitate cu ITPGRFA și alte acorduri internaționale” (Declarația Kalmar 2003)

- Programul național pentru resursele genetice vegetale (PGR) în Norvegia
- Programul național pentru conservarea și utilizarea resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură (2001-2006)

Centrul Norvegian de Resurse Genetice (din 2006)

- programe pentru animale, culturi și silvicultură
- proiecte și sarcini intersectoriale (ministere de agricultură, mediu, economie și agențiile sectoriale își coordonează constant activitățile. Acestea au un organism consultativ și decizional comun, care se întrunește O DATĂ pe lună pentru a analiza problemele mici și mari ale PGR și a sugera acțiuni preventive).
- ar putea fi extins, de exemplu, resurse genetice sălbatice, de floră, microorganisme și piscicole
 - Program național pentru actele privind resursele naturale (RPG)
 - Conform Planului global de acțiune pentru RPGAA
 - Conservare in situ
 - Conservare ex-site
 - Utilizare
 - Consolidarea capacităților și conștientizarea publicului

Atribuții în cadrul programului național PGR:

- Inventarierea și documentarea PGR în Norvegia
- Luarea în considerare și implementarea măsurilor de conservare
- Furnizarea de materiale și contribuția la creșterea utilizării diversității genetice
- Informarea și deservirea rețelei părților interesate
- Coordonarea cooperării nordice și internaționale

- Ameliorarea plantelor
- Parte importantă a activităților PGR, va fi și mai importantă în viitor
- Ameliorarea plantelor la nivel național a fuzionat cu Graminor AS în 2002
- SRL deținută de companii private și instituții guvernamentale
- Granturile guvernamentale asigură ameliorarea în culturile mici

Programe de ameliorare pentru:

- cereale (grâu de primăvară, orz și ovăz),
- ierburi furajere (timofea, păiuș de luncă și Festulolium)
- trifoi (trifoi roșu și alb)
- cartofi
- fructe (mere și prune)
- fructe de pădure (zmeură, căpșuni și mure mur)

- ♣ Conservarea și utilizarea PGR în Norvegia
- ♣ Cooperare și sarcini comune NordGen / NGRC național
- ♣ Cartografiere, înregistrare și inventariere –
- ♣ Investigare / documentare a materialului –
- ♣ Disponibilitatea pentru utilizatori, distribuirea materialului –
- ♣ Informații și politici, cooperare internațională
- ♣ NordGen: Bancă de gene pentru semințe, baze de date etc.
- ♣ Național: Bănci de gene de teren, rețea de părți interesate naționale:
 - Gazde de colecții de plante, instituții de cercetare și dezvoltare, ONG-uri etc.
 - Utilizatori - de la amelioratori de plante la grădinari amatori

- Informații publice – (PLANTEARVEN = Patrimoniul Plantelor)

Colecții de plante / bănci de gene de teren în Norvegia:

Colaborare cu 22 de instituții gazdă privind conservarea, disponibilitatea materialelor și informațiilor:

- Soiuri de fructe: 12 colecții
- Legume și plante aromatice: 3 colecții
- Cartofi (cultură de țesuturi: 1 colecție/ 90 de soiuri
- Trandafiri: 3 colecții
- Plante ornamentale: 8 colecții
- Fructe de pădure: 1 colecție
- Plante de interior: 1 colecție

Colectarea informatii _varietati hrana in Norvegia, sursa: Asmund Asdal

Sistem descentralizat de conservare:

- Cooperare cu 11 instituții
- Soiuri obligatorii – 201 meri, 55 peri, 51 pruni și 29 cireși
- Soiuri din patrimoniul cultural local incluse
- Doi pomi în două localități
- Căutare/solicitare pentru soiurile lipsă
- Acord scris cu instituțiile gazdă
- Informații web despre soiuri
- Controlul bolilor plantelor
 - Acorduri cu instituțiile gazdă:
 - Conservarea soiurilor
 - Etichetare, documentație și informații
 - Distribuirea materialelor
 - În conformitate cu ITPGRFA / utilizarea Hobby MTA și Noua Lege norvegiană privind biodiversitatea
 - Raportare: Utilizare, distribuția materialelor și relații publice
 - Controlul bolilor plantelor și respectarea Legii privind alimentele
 - Compensații economice din partea NGRC
 - Menținerea unei rețele tematice

Ca parte a experienței norvegiene, putem menționa Societatea Regală Norvegiană pentru Dezvoltare (Norges Vel), implicată activ în înființarea Băncii Comunitare de Semințe din Norvegia.

Scopul Băncii Comunitare de Semințe din Norvegia este de a pune la dispoziție material vegetal la scară mai largă pentru cultivare și cercetare. Prin intermediul acesteia, Norges Vel promovează utilizarea soiurilor vechi pentru alimente, făcându-le din nou interesante din punct de vedere comercial. Aceasta asigură colaborarea între producătorii și cultivatorii de semințe norvegiene și conduce secretariatul pentru banca de gene utilitare.

CSB-ul norvegian a fost înființat ca o cooperativă în toamna anului 2018 de către fermierii care doresc să conserve materialul genetic vegetal și să asigure diversitatea genetică a soiurilor norvegiene.

Plante d in Norvegia. Sursa: Norges Vel

Olanda

Ameliorarea cartofilor în Olanda: colaborare de succes între fermieri și amelioratori comerciali

Sistemul agricol legat de soiurile de cartofi olandeze reunește fermierii și cultivatorii comerciali într-un mod unic. Modelul olandez integrează și instituții, facilitând astfel accesul la PGR și partajarea beneficiilor financiare.

Modelul este deosebit de relevant pentru agricultura micilor fermieri din țările în curs de dezvoltare. Acesta implică fermierii în depășirea deficiențelor din sistemul formal de

ameliorare a plantelor. Este denumit „modelul amelioratorului amator”. Se bazează pe ameliorarea de către fermierii de familie pe propriile câmpuri.

Modelul de colaborare în domeniul ameliorării cartofilor din Olanda este plasat în contextul unui sector agricol extrem de productiv. Cartofii sunt cultivați de 45% dintre fermierii olandezi care practică terenuri arabile și acoperă peste 150.000 de hectare de teren agricol olandez. Patruzeci și șase la sută din acest teren este folosit pentru cultivarea cartofilor de consum, 28% pentru cartofi pentru amidon și 26% pentru cartofi de sămânță. Cu un randament mediu de 46,7 t/ha, producțiile olandeze de cartofi sunt printre cele mai mari din lume. Aproximativ 70% din producția olandeză de cartofi de sămânță este exportată pentru a fi cultivată în diverse condiții de mediu din întreaga lume și pentru diferite piețe de consum.

Eficacitatea participării fermierilor la modelul olandez de ameliorare a cartofilor din Olanda este ilustrată de ponderea soiurilor selectate de fermieri și cultivate acolo. În 2009, au fost plantate 409 soiuri de cartofi pentru producția de cartofi de sămânță. Dintre aceste 409 soiuri, 293 (aproape 75%) au fost ameliorate în Olanda. Jumătate dintre aceste soiuri olandeze au fost selectate de 82 de fermieri amelioratori, acoperind 44% din suprafața totală plantată cu cartofi de sămânță. Multe dintre soiurile de cartofi au devenit soiuri de top. Un exemplu este soiul Spunta, care este cultivat pe 12% din

suprafața dedicată producției de semințe. Un altul este soiul Sylvana, care cucerește rapid piața.

Parteneriatul dintre amelioratorii comerciali de semințe și fermierii amelioratori a fost și încă se bazează pe dependență și beneficii reciproce. Companiile comerciale de ameliorare a semințelor au nevoie de experiența și expertiza fermierilor, care introduc noi soiuri. Munca fermierilor oferă marilor companii comerciale de ameliorare a semințelor o capacitate de selecție diversă și de înaltă calitate, la un cost relativ scăzut, care implică investiții minime în forță de muncă și teren. Principiul muncii fermierilor este „fără produs/fără plată”. Fermierii pot executa mai multe încrucișări pentru ameliorarea cartofilor.

În același timp, fermierii au acces la germoplasme îmbunătățite prin intermediul amelioratorilor comerciali de semințe. Introgresia genelor de rezistență de la speciile sălbatice necesită 15-20 de ani de încrucișări (retro) și selecție extinse, care pot fi realizate doar de către companii comerciale mari sau cu finanțare publică. Fermierii-amelioratori independenți depind, de asemenea, de programe de ameliorare mai ample. Puținii fermieri-amelioratori independenți care încă își realizează propriile încrucișări folosesc soiurile comerciale existente ca material parental și sursă de gene noi.

Utilizarea soiurilor comerciale existente de către acei cultivatori olandezi de cartofi care realizează ei înșiși încrucișări este permisă în temeiul excepției pentru ameliorator din

Legea privind drepturile amelioratorilor (această excepție a fost sub presiunea acordului de liber schimb TTIP propus între UE și SUA), care prevede că amelioratorii nu pot comercializa soiuri protejate de la alte companii, ci sunt liberi să utilizeze soiurile celuilalt în scopuri comerciale de ameliorare.

Modelul financiar/legal al ameliorării cartofilor este foarte interesant și în Olanda. Inițial, fermierii-amelioratori primeau plăți publice stimulente, prime și recompense pentru rezultatele de succes ale ameliorării. Acestea s-au dezvoltat ulterior în plăți de redevențe, care sunt acum legate de drepturile amelioratorilor de plante. Plata se stabilește pe baza regulii „fără produs/fără plată”. Un fermier-ameliorator care primește răsaduri de la una dintre companii semnează de obicei un contract care definește partajarea proprietății, beneficiile și costurile înregistrării, dacă selectează un soi care va fi în cele din urmă înregistrat și comercializat.

În funcție de modul în care sunt partajate responsabilitățile, soiurile sunt înregistrate pentru drepturile amelioratorilor în numele fermierului-ameliorator și/sau al companiei responsabile de comercializare și întreținere. Împărțirea redevențelor pentru un soi comercializat variază în consecință. Fermierii-amelioratori independenți tind să caute un acord privat pentru clona pe care o oferă cu una dintre societățile comerciale. Întrucât rolul lor în dezvoltarea soiului este de obicei mai mare sau chiar independent de un program comercial de ameliorare, cota lor din redevențe poate fi considerabil mai mare

de 50%. De asemenea, pot opta să fie unicul proprietar și să licențieze o companie comercială pentru a propaga și comercializa soiul lor.

Există trei factori de succes ai colaborării dintre fermieri și amelioratorii comerciali: contextul istoric specific al sectorului agricol olandez, în care sprijinul instituțional public pentru ameliorarea soiurilor din sectorul privat a stimulat dezvoltarea unor relații de colaborare, un nivel ridicat de expertiză între fermieri și amelioratori, iar cartofii sunt o cultură diversă din punct de vedere genetic și, de obicei, propagată vegetativ. Importanța culturii de cartofi pentru securitatea alimentară națională și veniturile din export a stimulat sectorul cartofului să-și unească forțele cu instituțiile de cercetare și guvernamentale olandeze. Diferite forme de colaborare datează de la începutul secolului al XX-lea, dar înființarea Comisiei pentru sprijinirea ameliorării și cercetării de noi soiuri de cartofi (COA) în 1938 a fost un eveniment important.

COA a jucat un rol important în coordonarea și sprijinirea dezvoltării sistemelor de ameliorare a cartofilor în Olanda, încercând să implice mai mulți fermieri-amelioratori în lucrările de selecție a cartofilor prin distribuirea extinsă și gratuită a semințelor, răsadurilor și materialului clonal, prin furnizarea de asistență tehnică și prin plăți de stimulente și prime. În ultimele decenii, s-a înregistrat o scădere a numărului de fermieri-amelioratori odată cu îmbătrânirea populației. Acest lucru i-a determinat pe fermierii noi și mai tineri, precum și pe companii, să se implice în selecția cartofilor de sămânță. Această urgență a fost resimțită în special de fermierii ecologici olandezi după incidentul dramatic al manei târzii a cartofului din 2007. Între 2000 și 2007, 20% dintre cultivatorii de cartofi ecologici din țară au încetat să mai producă cartofi, deoarece nu existau soiuri rezistente la mană

târzie și nu sunt permise fungicide alternative pentru mană târzie în Olanda. Aceasta a devenit problema cheie.

Sectorul olandez al cartofului organic a luat inițiativa de a stabili un model prin intermediul proiectului BioImpuls, finanțat de fonduri public-private. Este un program pe termen lung, care implică șase companii comerciale, două institute publice de cercetare și un număr tot mai mare de fermieri-amelioratori organici pentru a colabora și a îmbunătăți accesul și disponibilitatea cartofilor și semințelor de cartofi organici. Intenția este de a dezvolta o varietate cu gene de rezistență la mana târzie a cartofului de la rude sălbatice și de a sprijini un număr mare de fermieri-amelioratori organici. De a organiza cursuri de formare în selectarea soiurilor rezistente la mana târzie a cartofului, cu potențial de piață

Turcia

„Biodiversitate pentru Alimentație și Nutriție” - proiect BNF în Turcia <http://www.b4fn.org/>)

Câteva extrase din proiect:

Proiectul s-a concentrat pe generarea de date privind compoziția alimentelor pentru 43 de specii de plante comestibile sălbatice, inclusiv ciuperci și varietăți locale, din trei locații geografice distincte din Turcia: siturile pilot din regiunea Mării Negre, Mediteranei și Egee. Plantele comestibile sălbatice sunt încă colectate și utilizate pentru consumul casnic, în special în zonele rurale, sau sunt vândute pe piețele locale, contribuind la dieta oamenilor

și reprezentând un venit suplimentar pentru multe gospodării. Studii de piață au fost efectuate atât în medii rurale, cât și în cele urbane pentru a determina potențialul pieței pentru plantele comestibile sălbatice. Datele generate prin sondaje au fost utilizate pentru a crește baza de cunoștințe despre plantele comestibile sălbatice și pentru a crește oportunitățile de piață, precum și pentru a construi capacitatea locală pentru practici care adaugă valoare.

Unul dintre punctele de interes a fost grâul crăpat (bulgur) din soiurile locale, care conține în medie de 5 ori mai mult zinc, de 4 ori mai mult fier și mai mult calciu decât grâul consumat în mod obișnuit.

Proiectul BFN Türkiye a identificat o serie de strategii și planuri de acțiune naționale, multisectoriale, pentru integrarea conservării biodiversității agricole și a utilizării durabile, precum și pentru campanii ample de promovare

Ministerul Pădurilor și Apelor din Turcia a revizuit Strategia Națională și Planul de Acțiune pentru Biodiversitate (NBSAP) în 2015, pentru a proteja și promova biodiversitatea agricolă unică a țării, demonstrând utilizarea acesteia în îmbunătățirea problemelor de nutriție și sănătate legate de dietă, la fel ca și interacțiunile cu Programul pentru o Dietă Sănătoasă și un Viață Activă și Inițiativa Școli Prietenoase Nutriției a Ministerului Educației/OMS.

Studii de caz și activități care promovează biodiversitatea, alimentele pentru nutriție, au fost realizate pentru a fi incluse în programa școlară din 2016. Proiectul a crescut, de asemenea, gradul de conștientizare cu privire la conservarea și utilizarea durabilă a plantelor comestibile sălbatice prin intermediul unor evenimente științifice sau culturale și gastronomice.

De exemplu, Festivalul Ierburilor din Alaçatı a atras mii de vizitatori. Au fost organizate seminarii despre nutriție și diete, precum și expoziții, plimbări în natură, vânzarea de produse și plante locale, activități pentru copii legate de tema festivalului, ateliere culinare și de gătit și vizite la Grădina Colecției de Plante Comestibile Sălbatice.

În timpul festivalului, a fost organizat un concurs al colecționarilor de ierburi sălbatice, care recompensează culegătorul celui mai mare număr de plante comestibile. Un alt premiu a fost acordat celei mai bune rețete care utilizează plante comestibile sălbatice.

Bulgaria

În Bulgaria au fost executate 2 proiecte de către Asociația Oameni și Natură, dedicate soiurilor tradiționale de legume vechi și soiurilor locale. Ambele au fost anunțate ca bune practici de către donator, programul de granturi SEE.

Unul dintre acestea a fost proiectul RIGHTS: „Drepturile fermierilor la resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură: Implementarea Tratatului privind plantele și a Protocolului de la Nagoya în Bulgaria”.

Proiectul a valorificat experiența norvegiană pentru a promova drepturile fermierilor (RF) în ceea ce privește accesul la resursele genetice vegetale (RPV) în Bulgaria prin pregătirea pentru implementarea Tratatului Internațional privind RPG pentru Alimentație și Agricultură și a Protocolului de la Nagoya și prin consiliere privind dezvoltarea unei Strategii Naționale RPG. Rezultate: creșterea capacității de a implementa RPG pentru conservarea și utilizarea durabilă a RPG; îmbunătățirea protecției cunoștințelor tradiționale împotriva dispariției; creșterea gradului de conștientizare cu privire la bioprospectare, partajarea justă și echitabilă a beneficiilor; o abordare mai integrată în aplicarea RPG; modalități îmbunătățite de integrare în politicile și legislația sectorială etc. Rezultate: Studiu al RPG în accesul la RPG și cercetarea politicilor; Factori critici de succes în promovarea RPG; Listă de măsuri pentru implementarea RPG; un document de politici pentru principalele părți interesate; evenimente de conștientizare și ateliere de consolidare a capacităților, consultări publice; un plan de acțiune pentru implementarea RPG în Bulgaria; document de politici pentru părțile interesate.

Vegetatie salbatica Strandja munte, Bulgaria. Source: CHI

Contextul general în ceea ce privește drepturile fermierilor în ceea ce privește accesul la resursele genetice vegetale (RPG): Guvernele elaborează și implementează politici pentru a rezolva problemele legate de agroproductivitate, alimente și agrobiodiversitate, conservând în același timp resursele genetice vegetale. O provocare semnificativă în acest proces este capacitatea limitată de a colecta, conserva, gestiona și utiliza în mod durabil RPG. Accesul la RPG este fundamental pentru securitatea alimentară și agricultură. Conform estimărilor Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO), lumea va avea nevoie de 70% mai multe alimente până în 2050 pentru

a satisface nevoia populației în creștere. În acest context, resursele genetice reprezintă o componentă strategică a viitorului.

Acestea reprezintă, de asemenea, o moștenire culturală importantă. Studiul preliminar privind resursele genetice (RF) în ceea ce privește accesul la resursele genetice regenerabile (PGR) în Bulgaria a arătat că există un acces insuficient al fermierilor la PGR și o cooperare insuficientă între sectorul de cercetare și ameliorare a soiurilor și agro-ONG-urile. Aceasta este o problemă pentru cercetare, bancă(i) de gene, pentru fermieri și pentru factorii de decizie politică. Nu există un program național pentru PGR pentru a consolida cooperarea și crearea de rețele la nivel național. Nu există o infrastructură operațională bine stabilită pentru comunicarea și colaborarea între diverse părți interesate, întreprinderi și ONG-uri. În prezent, colaborarea cu fermierii este sporadică și nimeni nu beneficiază de punctele forte ale celuilalt: fermierii pentru a utiliza resursele genetice, institutele - pentru a folosi fermierii pentru menținerea și extinderea diversității PGR și extinderea teritoriilor PGR etc.

Infrastructura stabilită va sprijini schimburile regulate și sistematice și va reflecta utilizarea PGR-urilor, va inspira cultivatorii să „crească” și să conserve biodiversitatea pentru generațiile viitoare. Este nevoie să se atragă și să se implice fermierii mai tineri și mai mari în utilizarea PGR-urilor și în valorificarea bogăției Bulgariei în soiuri și populații locale. Este necesară o atenție publică și politică sporită pentru a răspunde nevoilor menționate mai sus cu mecanisme de reglementare adecvate. După cum au recunoscut părțile interesate bulgare în diverse surse, este nevoie de: „...îmbunătățirea interacțiunii dintre sectorul conservării ex situ, in situ și la fermă, un cadru legislativ îmbunătățit pentru speciile sălbatice înrudite ale culturilor (CWR) și conservarea soiurilor locale”.

Seminar privind drepturile fermierilor si acces la PRG Sursa: CHI

Al doilea proiect a fost: „Semințe de patrimoniu - legătura dintre oameni și natură în mediul urbanizat”, contract 30/27.10.2014, Granturi SEE, executat în perioada 2014-2016. Sarcinile proiectului au fost: • Cum să se conserve și să se documenteze variația genetică a materialului vegetal horticol din Bulgaria; • Să se facă resursele genetice horticole și informațiile aferente accesibile crescătorilor, oamenilor de știință și altor utilizatori de bună credință. • Să se contribuie la utilizarea și dezvoltarea durabilă a resurselor genetice

vegetale horticole. • Să se transfere cunoștințe - participarea la cercetare, instruire și educație, la nivel național și internațional. • Să se realizeze un studiu al tendințelor internaționale din punct de vedere științific și politic, cu scopul de a influența agenda internațională și de a consilia autoritățile naționale din Bulgaria cu privire la aspectele legate de resursele genetice vegetale.

Partenerii au fost Rețeaua Norvegiană pentru Conservarea Semințelor și Institutul Norvegian pentru Păduri și Peisagistică - Centrul de Resurse Genetice.

Misiunea proiectului a fost de a realiza o conexiune între oameni și natură în mediul în curs de urbanizare, prin dinamizarea utilizării semințelor moștenite ale soiurilor și speciilor locale de legume vechi, tradiționale, inclusiv a celor sălbatice. În cadrul proiectului, a fost construită o rețea de producători - fermieri și grădinari, reprezentanți ai mediului de afaceri - comercianți, factori de decizie (Ministerul Agriculturii). Scopul a fost asistența în protejarea biodiversității genetice și conservarea speciilor de legume bulgărești pe cale de dispariție.

..

Reprezentanți ai agroindustriei - mici fermieri și grădinari orientați spre piață din zone rurale îndepărtate - au fost implicați în activități. S-a căutat izolarea deoarece cultivarea plantelor din semințe locale vechi are cel mai mare succes în locuri cu tradiții păstrate și medii naturale, apropiate de cele aplicate producției organice.

Au fost organizate trei teste demonstrative în localități cunoscute pentru soiurile bulgărești vechi conservate și populațiile de legume. Trei producători au fost sprijiniți financiar pentru a produce soiuri locale de legume și a efectua un test cu: două soiuri locale de ardei - „Shablenska kamba” (rotund) și așa-numitul „ardei sătesc”, potrivit pentru uscare (strâns legat de tradițiile gastronomice culturale ale bulgarilor), și un producător al unui soi local de cartofi - cartofii Samokovski, pe o suprafață de un hectar. Proiectul a acoperit costurile pentru achiziționarea semințelor, prelucrarea manuală (de 5-6 ori în această perioadă), udarea (de 5-6 ori). Cele trei teste au fost documentate pas cu pas.

P&N test: Versol ferma bioagricultura si hrana produsa cu ingredient de la fermele collective

Ratund test (Shablenska Kamba ardei)

Cultivarea of Shablenska Kamba ardei

Au fost organizate cursuri de instruire pentru micii producători în vederea sprijinirii economiei agro-bio durabile în zonele periferice. Au fost organizate întâlniri cu reprezentanți ai Ministerului Agriculturii și ai băncii de gene din Bulgaria, pentru a discuta posibilitățile de dinamizare a producției de legume BG și conservarea semințelor vechi moștenite prin cultivare activă. Semințele de ardei „Shablenska Kamba” testat au fost livrate Băncii Naționale de gene pentru „curățare” și conservare.

S-au stabilit contacte cu Banca Mondială de Semințe din Svalbard, Norvegia, care consideră Bulgaria drept țară de origine a semințelor de fructe și legume, inclusiv a culturilor sălbatice, pentru schimb de informații și obținerea de cunoștințe.

Au fost identificate nevoile producătorilor și consumatorilor și s-a realizat valorificarea soiurilor tradiționale locale.

Producatori locali

Organizații de conservare a semințelor în Europa

În multe țări europene au fost înființate organizații de conservare a semințelor. Printre acestea se numără:

1. Arche Noah (Societatea pentru Menținerea și Promovarea Diversității Culturilor) din Austria, fondată în 1990. Aceasta produce anual un manual de semințe (Sortenhandbuch), administrează o grădină ecologică pentru vizitatori care atrage aproximativ 30.000 de vizitatori pe an, organizează întâlniri ale membrilor și schimburi de semințe, cooperează cu fermierii pentru a încuraja creșterea

diversității în ferme și, de asemenea, încurajează ameliorarea de noi soiuri (a se vedea <https://www.arche-noah.at>).

2. Asociația Kokopelli din Franța, fondată în 1999. Oferă aproximativ 2.000 de legume diferite în fiecare an. În 2007, a distribuit 550 de soiuri de roșii, 300 de soiuri de ardei iute, 130 de soiuri de salată verde, 150 de soiuri de dovlecei, 50 de soiuri de vinete etc. (vezi <http://kokopelli-semences.fr>)

3. ProSpecieRara a fost înființată în Elveția în 1982 pentru a salva rasele de animale de fermă elvețiene și culturile tradiționale aflate pe cale de dispariție (vezi <https://www.prospecierara.ch>). De asemenea, întreține sau susține o rețea de 52 de locații în care animalele și culturile tradiționale sunt accesibile publicului.

4. Frøsamlerne, sau Organizația Daneză pentru Conservarea Semințelor, a fost fondată în 1987 pentru a colecta, testa și schimba semințe și răsaduri de soiuri vechi sau rare. Aceasta acționează pentru conservarea patrimoniului genetic și cultural în horticultură și agricultură. Asociația organizează o varietate de cursuri pentru membri, excursii pe teren, vizite în grădini și schimburi de semințe. Anual se întocmește o listă de semințe. În 2015, au existat peste 700 de membri. (vezi <http://www.froesamlerne.dk>).

5. Asociația Irlandeză a Conservatorilor de Semințe a fost fondată în 1991 și cultivă peste 800 de soiuri de legume, cereale, mere și cartofi. Aceasta are propriile grădini deschise de semințe organice, cu livezi și păduri, și organizează o serie de ateliere (a se vedea <http://www.irishseedsavers.ie>).

6. Foreningen Sesam este o asociație suedeză destinată în principal cultivatorilor dedicați, interesați de soiuri de legume neobișnuite sau vechi și de alte culturi și care doresc să le conserve prin cultivare activă. Se elaborează un anuar anual, precum și un buletin informativ trimestrial. Semințele sunt produse atât de membrii înșiși, cât și prin intermediul mai multor grupuri de lucru dedicate anumitor familii de plante. Membriilor instruiți li se dă responsabilitatea de a produce semințe, adesea din soiuri mai dificile sau mai neobișnuite. (a se vedea <http://www.foreningensesam.se>).

7. Asociația Finlandeză a Soiurilor Landrace Maatiainen a fost fondată în 1989 și are peste 1.700 de membri. Aceasta își propune să conserve, într-o formă vie, soiurile tradiționale de plante ornamentale și utile, soiurile locale originale de animale domestice și peisajele rurale și să promoveze utilizarea lor activă. Membrii colectează ei înșiși semințele, iar plantele sălbatice sunt incluse și ele. Pentru fiecare lot de semințe colectate, membrul primește în schimb un pachet de semințe. Fiecare lot este suficient pentru a umple mai multe pachete, astfel încât restul să poată fi vândut membrilor și publicului larg. Colecția unică a asociației cuprinde aproximativ 500 de accesii denumite, formând astfel o bancă de semințe vie. (a se vedea <http://www.maatiainen.fi>).

8. Planteklubben for Grønnsaker (Conservatorii de Semințe Norvegieni) din Norvegia a fost fondată în 2005, are în prezent 500 de membri, produce un anuar în fiecare an, în februarie, cu aproximativ 250 de legume, ierburi aromatice, cartofi și fructe de pădure norvegiene tradiționale și aproximativ 130 de alte plante comestibile neobișnuite. De asemenea, produce un catalog de toamnă pentru plantele care se înmulțesc cel mai bine în acea perioadă a anului. Există, de

asemenea, o rețea de grădini membre deschise pe bază de acord (a se vedea http://www.skogoglandskap.no/fagartikler/2007/planteklubb_gronnsak_potet).

9. Kultursaat din Germania Kultursaat, Association of Biodynamic Plant, Breeders, Neu Darchau, Germany e.V., <https://www.kultursaat.org/impressum/kontakt.html>;
Sitz und Geschäftsführung Echzell, Tel.: + 49 (0) 60 35 - 20 80 97
Fax: + 49 (0) 60 35 - 20 80 98, <https://www.kultursaat.org/pdf/santafe09.pdf>, Primele
Soiuri Biodinamice Certificate, 1 Kultursaat e.V., Echzell, Germania, E-mail:
kontakt@kultursaat.org, MSc Michael Fleck

10. Există, de asemenea, o organizație umbrelă pentru Europa numită Fundația SAVE (vezi <http://www.save-foundation.net>) cu o mulțime de linkuri utile, inclusiv alte organizații interesate de conservarea semințelor în Europa: <http://www.save-foundation.net/en/network/partner-en>.

Interreg

Co-funded by
the European Union

NEXT Black Sea Basin

The document is prepared by LP – UBBSLA and translated into Romanian language by AGP, in the frame of BSB00450 SEEDGUARD: Seed Guardians for Biodiversity, Agrobiodiversity, Ecosystem Services and Climate Adaptation

The responsibility for the content of this material is that of the author. The content of this material does not necessarily represent the official position of the European Union. Reproduction is authorized, provided the source is acknowledged, and any changes are indicated.

